

భీష్మకపత్ని లక్ష్మీనరసింహ శాస్త్రి

చెట్లంత మునిషి

'అమ్మాయ్ నేనికా యెందుకు బతికి వున్నానంటావ్... నమా దా నం కూడా నేనే చెవుతాను....విను...చావలేక చావటంచేతకాక. కాదు... కాదు చావటం

యిష్టంలేక. అవును నేనేందుకు చావాలి. అభగవంతుడు పిలిచిననాడు, ఎవరువుండ మన్నా, ఒక్కజడం వుండను. ఇవాళ వీళ్ళు నన్నింతమాట అంటారా, ఈ నాటికి నేను బరవైపోయానా' నవారు మంచంలో ఆటూ యటూ మసలుతూ ఆయాస పడకున్నాడు, రంగనాథం.

'... వాళ్ళెవ్వరిమాటలు లెక్క చెయ్యకండి మావగారు మీకేలో పం రాకండా చూసేదాన్ని నేవున్నాగా...' కఠకఠడి తుడుచుకుంది అనసూయ.

'ఎవ్వరిచేతా ఒక్కమాట అని పించుకోవటం నాకిష్టంలేదు. నేనువాళ్ళకు ఏదో మహోపకారం చేశానవి ఎన్నడూ అనుకోలేదు. ప్రతితండ్రి చేసేసనే నేనూ చేశాను. మమకారాన్ని, మమతను పెంచుకోలేకపోయాను. ఆ ఫలితమే వాళ్ళను యింతవాళ్ళను చేసింది. ఇది నాతప్పా... నేను వాళ్ళదగ్గర్నుంచి యేమీ ప్రతిఫలం కోరటంలేదే. వాళ్ళకు నేనంటే యింతద్యేషం యెందుకు; ముసలాడు యింకా యెన్నాళ్ళు బతుకు తాడు అంటారా; ఇదేనా, తండ్రిని అనాలసినమాట...అమ్మాయి. దాక్కర్ని పిలుచుకు రావద్దన్నారా ఏమిటి...ఏడి యింకారాడే, యిప్పుడే వస్తాడని చెప్పావు...'

'కాదండీ, నేనేవెళ్ళి చెప్పాను, ఎవరో రోగుల్ని చూస్తున్నారు. యిప్పుడేవస్తా పదమని చెప్పాడు ...' అనసూయ మాటలు తడబడ్డాయి.

'ఏడస్తున్నావ్, వెరిపిల్లా, నేను చచ్చిపోతా ననుకుంటున్నావా! ఆ భయమేం లేదు...'

'అరుగో డాక్టరుగారు వస్తున్నారు' గభాఠనలేచి నిలబడింది అనసూయ.

'అయ్యో, వచ్చారా. మీకోసమే ఎదురుచూస్తున్నాను. ఇంతసేపు చేళారే మంది, మాకోడలు మీదగ్గరికొచ్చి ఏనేక అయింది నాకు జబ్బు నయమవుతుందంటారా...' ఆ దుర్దాగా లేచి నిలబడ్డాడు రంగనాథం.

'కూచోండి... అవేకపడకండి. ఆయాసం యెక్కువవుతుంది. ఏదీ చెయ్యి... పడుకోండి. మీవయస్సెంతవుంటుంది?' గుండె పరీక్షచేస్తూ, డాక్టరు అడిగాడు.

'నావయస్సుతో మీకేం పనంది, నాజబ్బువిషయం చూడండి. అయితే మావాడు మీతో మాట్లాడడన్నమాట. ఇంకా మీరు నన్నేం బతికిస్తారు. ఇహ మీరు వెళ్ళండి...' అమాంతం లేవబోయాడు, రంగనాథం.

'మావగారు, మీరుకాసేపు పడుకోండి. డాక్టరుగారు మిమ్మల్ని యేమీ మాట్లాడద్దంటున్నారు...' ఆయనచేతులు పట్టుకుని, మంచం మీదనుండి లేవకండా చేసింది, అనసూయ.

'వాదికీ అంతే, నేను మాట్లాడటం యిష్టంలేదు' మెల్లిగా అన్నమాటలు, అనసూయమాత్రం విన్నది.

'ఏమిటి అంటున్నాడు. పాపం పెద్ద

వారు... ఏదో బాధపడుతున్నారు. ఈ వయస్సులో వారిమనస్సుకు కష్టం కలిగేమాటలు...' డాక్టరుగారు యింకా పూర్తిచేయకుమునుపే, 'ఎట్లావుందండీ' అన్నది గభాఠన అనసూయ డాక్టరు ఆమె మొహంలోకిచూస్తూ, ఇంకాయేమీ అనలేకపోయాడు

ఇంజక్షను చేసి డాక్టరు వెళ్ళిపోయాడు రంగనాథం. కళ్ళుమూసుకుని పడుకున్నాడవి, అనసూయ మెల్లిగా లేచి వచ్చేసింది.

'అనలు నీ ఉద్దేశమేమిదో నాకు అర్థంకావటంలేదు. నేను వద్దన్నపని చెయ్యటమే నీలక్ష్యమంటే నేననేదీమీ లేదు...' గంభీరంగా భార్యమొహంలోకి చూస్తూ, అన్నాడు సూర్యారావు.

'మీరు ఏమివద్దన్నారు, నేను ఏం చేశాను...' కోపంగా అన్నది అనసూయ.

'డాక్టరుగారు జరిగిందంతా చెప్పారు. నాతండ్రీమీద నాకంటే నీకు యెక్కువ ప్రేమ వుంటుందంటావా...'

'అవును, అంత ప్రేమ గలవారు కాబట్టే యింకాయెన్నాళ్ళు బతుకుతాడు అని తేలిగ్గా అనగలిగారు. మావగారు మీమాటలు విన్నారు తెలుసా మీకు...'

'ఆయనవివాలనే అక్కడ అన్నది. అబద్ధమా నేనన్నది ఇంతవయస్సులో యింకా బతికిఏంసాధించాలి! ఎవరిని ఉద్ధరించాలి! మనంఎక్కడికి వెళదామన్నా, యీయన

ఆ కీచక పాత్రధారి మహాబలుడంటే విన్నారా? ఇహనైనా బుద్ధితెచ్చు కోండి. నాటకాలాడటం మానేయండి.

ఒక పెద్ద ఆర్థం. వదిలిపెట్టి వెళ్ళటానికి వీలేదు. మనతోపాటు తీసుకువెళ్ళటానికి అంకకంటే వీలేదు. ఈ విషయం ఆయనే గ్రహించుకుంటే యెంత బాగుంటుంది, ఇది నాచేత చెప్పిందాలా. ప్రతిటీవలానికి ఒక లక్ష్యంవుంటుంది. ఒక ప్రయోజనం వుంటుంది. ఇవి అయిపోయిన తర్వాత యెంకా ఒక్కజీణం బ్రతికివున్నా వృధా. ఆనపనరమన్న మాట. నువ్వు ఆర్థం చేసుకోలేవు నా ఆవేదన, నాభావం, నీమనస్సుకు పట్టవు. అంతే...

'అయితే ఏమంటారు మీరు? నామతి పోతోంది. మీరనేదేమిటో స్పష్టంగా చెప్పండి.' కళ్ళువిలిసి ఆయాన పడుతోంది అనసూయ.

'నువ్వంతగా మొహం చిండుకోనక్క-

లేదు. నీకు యిప్పటికీ అర్థంకాకపోతే, యింకావిడమర్చి చెప్పినా ఉపయోగం లేదు. నువ్వుచేసేదంతా వృధా. డబ్బు దండగ, పొయిలోపోసి పన్నీరు మోస్తారు. ఆయనింకా బతుకుతాడనుకోవటం, డబ్బు కమ్మరించి బతికించాలనుకోవటం కుద్ద తెలివి కక్కువ. నీమొండి పట్టుదలకు అర్థంలేదు...' విసురుగా యిట్టోంది వెళ్ళిపోయాడు సూర్యారావు

గబగబా, అనసూయ, మామగారి మంచందిగ్గరకువెళ్ళి చింబడింది ఆయన మొహంలోకే చూస్తూ.

ఆయన కనుబొమ్మలు కదులుతున్నాయి. పెదిమలు పైకి క్రిందకు ఊగుతున్నాయి. నుదురుమీద చెమట

బిందువులు మెల్లి మెల్లిగా చేరుకొంటున్నాయి. మొహం విప్పారుతున్నట్టు కనిపిస్తోంది. క్రింద పెదిమను ఒకపంటితో గట్టిగా నొక్కివట్టి, అట్లాగే చూస్తూ నిలబడింది, అనసూయ.

'అమ్మాయి మంచినీళ్ళు' అన్నాడు రంగనాథం మెల్లిగా పక్కలో ఒడుగుతూ.

చప్పున గ్లాసుతో నీళ్ళు తీసుకువచ్చింది. ఆయన దాహంతీర్చుకున్నారు.

'డాక్టరుగారు వెళ్ళిపోయారా. ఇట్టే నిద్రపట్టింది. ఒళ్ళుతెలిలేదు. నాకు జబ్బునయమవుతుందన్నారా... నేనింకా బతకాలని ఆశపడుతున్నానని ఆయనతో చెప్పావామరి. ఆయన ఏమన్నారు చెప్పమ్మా...' మొహం తుడుచుకుంటూ, మంచంలోంచి లేవబోయాడు.

'మీకు జబ్బేమీలేదన్నారండి...' ఆయన మొహాలోకి సూటిగా చూసింది, అనసూయ.

పెద్దపెట్టున నవ్వాడు రంగనాథం. ఉలిక్కపడింది అనసూయ, 'మరి ఇంజక్షను యెందు కిచ్చాడు. ఎవరక్కడ! ఎవరో వచ్చినట్టున్నారు చూడు.'

గిర్రున వెనక్కు తిరిగింది అనసూయ. వాసునుచూసింది, ఒక్క క్షణం ఆగి, యిప్పుడే వస్తానంటూ ముందుకు సాగింది.

'ఆడదానివంటే నువ్వేనమ్మావదినా' నవ్వుతూ అన్నాడు వాసు.

'అందుకనేగా మీ అన్నయ్యగారు నన్ను పెళ్ళి చేసుకుంది...' వెదుక్కోకండా అనేసింది అనసూయ.

'అదివరేలేవమ్మా... మాయిద్దరికి యిష్టంలేకపోయినా. నువ్వే డాక్టరుగార్ని పిలుచుకువచ్చి, మావగార్ని మందులిప్పించి, ఊరంతా మంచి అనిపించుకున్నావు. ఈనూత్రం మేం చేయలేకపోయినామా! ఇంతకీ మమ్మల్ని నలుగుర్లో మాటలు అనిపించటానికేగా. ఆ డాక్టరుగారు ఏమన్నారో తెలుసా...' కాస్తంత ఉద్రేకవడ్డాడు వాసు.

'తెలుసుకుని నేనేంచేస్తానని, నాతో చెప్పటం...'

'అయినా నీతో వాదనెందుకులే... మా అన్నయ్యక్కడ!'

'వెళ్ళిపోట్లన్నీ, నాకుచెప్పే వెళుతున్నారా!...'

'ఓహో అదానంగతి. యింకా యింట్లోనే వున్నాడనుకుంటున్నా' గడపదాటాడు వాసు.

'నువ్వెక్కడికి వెళుతున్నావో చెప్పి వెళ్ళు నాయనా. మీ అన్నయ్యగారు రాగానే మాతమ్ము దెక్కడికి వెళ్ళాడని అడుగుతారేమొ... ' వ్యంగ్యంగానే అన్నది అనసూయ.

ఉరకలువేస్తూ సాగిపోయాడు వాసు.

'ఏవంటాడు వాడు' మంచంలోంచి రంగనాథం బిగ్గరగా అరిచాడు.

'మివిషయం కాదులెండి. పడుకోండి'

దగ్గరగా వెళ్ళి మెల్లిగా అన్నది అన
సూయ.

రంగనాథం మంచమీద పడుకుని,
కిటికీతోంచి బైటికి చూస్తున్నాడు రావి
చెట్టు కనిపించింది. ఆ రావిచెట్టు యీ
నాటిదికాదు. ఎన్నో ఏళ్ళక్రిందట నాటిన

చిన్నమొక్క. అదే యీనాడు మహా
వృక్షంతయి ఎంతోమందికి ఆశ్రయా
స్థిస్తోంది. ఆ చెట్టును ఆసరాచేసుకుని
ఎన్నోపక్షులు గూళ్ళను కట్టుకున్నాయి.
ఇతరశ్రా ఆశ్రయంలేని వ్యేచ్ఛాజీవులు ఆ
చెట్టుకి దేకాలాన్ని గడుపుకుంటున్నారు.

అక్షిరకూడా రావిచెట్టుతోపాటే పెద్ద దయిపోయింది. సభ్యతా ప్రపంచంలోకి చొచ్చుకుపోవటానికి అక్షిరం ఎప్పటికప్పుడు తహతహ లాడుతూనే వుంటుంది. ప్రజల మనస్తత్వాల్లో మార్పులు జొరొడ్డాయి ప్రేమ, ఆస్యాయకల స్థానాల్లో అసనం, మౌనాశయా చోట్లు చేసుకుంటున్నాయి. ప్యాక్షరీయంత్రాల రావటంతోనే, మనిషి ఆలోచనకూడా యాంత్రీకమయి పోతున్నట్లుంది అక్షిరికి యికాయేదో చెయ్యాలని, మార్పు తీసుకురావాలని, అక్షిర ప్రజ విపరీతంగా ఆలోచిస్తోంది ఏ చెయ్యాలన్నా, ఓపెద్ద అటంకంగా కనిపిస్తోంది ఆ రావిచెట్టు! మొక్కను నాటిన మనిషికి రాబోయే మార్పులను గురించిన ఊహ లేకపోయింది. ఈ రావిచెట్టు పెద్ద అభివృద్ధి సర్వోధక శక్తిగా పరిణమించింది! దీన్ని తీసెయ్యాలనే అభిప్రాయం చాలమందికి లిగినప్పటికీ, బైటికి చెప్పటానికి మాత్రం భయపడుతున్నారు కాకపోతే ఓనవయువకుడు, ఆవేళంతో దీన్ని కొట్టేస్తే సరి అన్నాడు. రంగనాథం ఆచెట్టును చూస్తూ వుంటే, అనాడు ఆయువకుడన్నమాటలు స్ఫురణకు వచ్చినాయి. గుండెమీద చెయ్యిపెట్టుకుని ఎంతమాట అన్నాడు అనుకున్నాడు.

తన శరీరంలోకి దెబ్బెవ్వీళ్ళు వచ్చి పడ్డాయి. నునుపుగావున్న శరీరంకాస్త,

ముదతలు పడిపోయింది. అవయవాలు అదీనంలో లేకుండా పోతున్నాయి. మనిషిలో సత్తువంతా లాగేసింది తనకూ ఎంతో బలగంపుంది దూరాన ఉద్దరు కొడుకులున్నారు. కూతుళ్ళ తలొకదోవన వెళ్ళిపోయారు దగ్గరవున్న కొడుకల ప్రోద్బల మహా సాధులుగా తయారయింది ఇన్నేళ్ళబట్టి పొందిన అనుభూతి వేరు. ఈ బుద్ధ్యకాలంలో తాను అనుభవిస్తున్న బాధవేరు. ఆరావిచెట్టు చూస్తున్నప్పుడేనూ, తనకూ, ఆచెట్టుకూ ఏదోపోలిక, సంబంధంవున్నట్టు. మనస్సులో ఆరాటపడుతున్నాడు.

'పశ్చరసం తీసుకుంటారా...' అన్న మాటవిని, చప్పున కళ్ళతిప్పాడు. తన ఆలోచనా ప్రవాహం అగిపోయినట్లనిపించింది. బిత్తరపోయి, అనసూయ వైపుకుచూస్తూ, 'ఊ...' అన్నాడు.

అనాడు కులాసాగా కబుర్లుచెప్పకూ, అనసూయను, పిల్లలను చూచిస్తున్నాడు రంగనాథం.

'నేచెప్పజా, నేను చచ్చిపోనని, నాకుతెలుసు. పూర్తిగా నయమయిందని డాక్టరుగారు చెప్పారు...'.

'నాకూ ఆ నమ్మకంవుంది.' మెల్లిగా అన్నది అనసూయ

'మీరు కోలుకోవటంమాసి, మీపిల్లలు కూడా ఆశ్చర్యపోయారు' అన్నది అనసూయ. రంగనాథం నవ్వాడు.

'ఆశ్చర్యందేనికి! ఎట్లాకోలుకున్నాడా అనా!'

'కాదు కాదు. వాళ్ళనునప్పు మారింది. మిమ్మల్ని అన్నది తప్పని గ్రహించారు. కావి మీదగ్గరకువచ్చి, ఆమాట చెప్పటానికి దైర్యం చాలటంలేదు...అంతే' అన్నది అనసూయ.

ర. గనాధం, కనుబొమ్మలు పైకి క్రిందకు ఎ గ రే స్తూ, కళ్లు మూసుకున్నాడు.

ఆయన ఏమంటాడో అని ఆదిర్దాగా చూస్తోంది అనసూయ. కళ్లు మెల్లిగా తెరిచి, 'అమ్మాయి అటు పాడు' అంటూ రావిచెట్టును చూపించాడు. మొహం చిట్లీస్తూ అనసూయ అటువైపు చూసింది కాని ఏమీ అర్థంకావట్టు రంగనాధంమాట్లాడలేదు.

రొజులు గడుస్తున్నకొద్దీ, సూర్యారావుకు, వాసుకు, తండ్రిఅంటే, భక్తి, గౌరవము, పెరిగిపోతున్నాయి. వాళ్ళు చూపిస్తున్న ఆస్యాయత, ప్రేమలకు రంగనాధం, ఉక్కిరిబిక్కిరయి పోతున్నాడు. విభావంకోసం లేని పోతున్నాడు. ఉద్యోగం, ఆవేశం యొక్కవయి పోతున్నాయి.

ఆనాడు సాయంత్రం అందరూ సాగాలో కూర్చుని మాట్లాడుతున్నారు. క్షణాల్లో గాలివేగం యొక్కవయింది. ఉరుములు మెరుపులతో ఫెక ఫెకమంటోంది ఆకాశమంతా. గాలి తాకిడికి తట్టుకోలేక రావిచెట్టు విలవిల

లాడుతోంది. రంగనాధం గబాటున కుప్పిలోంచిలేచి, ఆరావిచెట్టువైపుకు చూస్తూ శిచ్చెప్పుడయి నిలబడిపోయాడు. సూర్యారావు, వాసు యద్దరూ అటువైపుకేచూస్తూ ఆశ్చర్యపోయారు. గాలి తోరు ఎక్కువయింది. వానకూడా బాగానే సాగుతోంది. రంగనాధం ఆవేదనగా, అరాటంగా ఆరావిచెట్టువైపుకే చూస్తున్నాడు; ఆ గాలివేగానికి రావిచెట్టు మొదల కూడా ఊగినలాడుతున్నట్టు కనబడతోంది. రంగనాధం అటూయిటూ తూలాడు. ఆయన ధ్యానంతా ఆ చెట్టుమీదేవుంది. ఆ చెట్టు ఏమయి పోతుందో అనేబాధతో ఆరాటపడుతున్నాడు హృదయం బరువెక్కిపోతోంది. శరీరం వణికిపోతోంది. చూస్తూ చూస్తుండగానే, రిపున్న వీస్తున్న గాలి ఆచెట్టును, నాలుగువైపులా చుట్టేసింది గాలిమోతే గట్టిగావినిపిస్తోంది క్షణంలో ఫెక ఫెకమనే ధ్వని వినిపించింది. అంతచెట్టు నేలకు ఒరుగుతున్నట్టు రంగనాధం గమనించాడు

గుండె బాదుకుంటూ, 'రావిచెట్టు ఒరిచింది...' అని పెద్దపెట్టున కేకవేసి, గబాటున కింద పడిపోయాడు, రంగనాధం

'నాన్నా... నాన్నా...' అని గొంతు చించుకుని అరుస్తున్న సూర్యారావు వాసు కేకల రంగనాధానికి వినిపించలేదు.